

TISKOVÁ ZPRÁVA

Ústí nad Labem 3. 8. 2022

LES, ZEMĚDĚLSTVÍ A VODA VE VZÁJEMNÝCH VAZBÁCH V NORSKU A ČR

V Praze se 1. a 2. 8. 2022 sešli čeští a norští odborníci z akademického prostředí i veřejné správy, aby společně diskutovali přístupy obou zemí v oblasti využití zeleně podél vodních ploch a toků k ochraně kvality vod a půdy. V rámci bilaterálního diskusního workshopu proběhla jak výměna zkušeností z obou zemí, tak příprava společného česko-norského projektu, který by měl pomoci k vyššímu využívání pásem břehových porostů, zejména v oblastech intenzivního zemědělství.

Kvalita vody je silně ovlivňována zemědělskou výrobou (splachy půdy do vodních toků, znečištění vody hnojivy a jinými chemickými látkami atd.). Současné zemědělské postupy zároveň významně přispívají k erozi hodnotné úrodné půdy. Náklady na úpravu/čištění vody v rámci vodohospodářské infrastruktury se zvyšují, kvalita půdy a vody i biologická rozmanitost se snižují. Jen malá pozornost je zatím věnována tzv. přírodě blízkým opatřením, která by mohla pomoci tyto výzvy řešit. Přírodě blízká opatření navíc přinášejí společnosti mnoho dalších benefitů v podobě různých ekosystémových služeb. Jedním z těchto opatření jsou nárazníkové zóny lužních lesů mezi zemědělskou půdou a vodními toky. „Tyto několik metrů široké pásy zeleně podél vodních ploch mohou významně přispět ke snížení eroze zemědělské půdy a zvýšení kvality vody, neboť jsou schopny zachytávat rezidua hnojiv a dalších chemických látek využívaných v zemědělství. Zároveň mohou přispět k ochraně klimatu díky absorpci skleníkových plynů, vytvoření biotopů pro volně žijící živočichy a rostliny nebo zvýšit estetickou hodnotu krajiny,“ uvádí Dr. Jiří Louda z Institutu pro ekonomickou a ekologickou politiku UJEP, který seminář organizoval a také moderoval.

Implementace těchto opatření však v praxi naráží na celou řadu bariér. Společnost si neuvědomuje, jaké spektrum přínosů přináší, nezná jejich hodnotu, a není proto dostatečná společenská poptávka po jejich implementaci. Vlastníci půdy navíc nejsou dostatečně motivováni pásy zeleně kolem vodních toků vysazovat, existují však i další institucionální omezení komplikující jejich vysazování.

Díky finanční podpoře Norských fondů se mohl uskutečnit česko-norský diskusní workshop, kde byla daná témata diskutována. Na semináři vystoupili jak odborníci z akademického prostředí, tak i zástupci veřejné správy z obou zemí. Norskou zemědělskou univerzitu (Norwegian University of Life Sciences) reprezentoval prof. Åsgeir R. Almås, vedoucí katedry pedologie a hydrologie. O praktickém vysazování pásem dřevin mezi zemědělskou půdou a vodními toky v Norsku i problémy s tím spojenými hovořil Dr. Gjermund Gomo ze středonorské municipality Verdal. Využití dřevin pro ochranu vody a půdy v ČR, zejména v chráněných oblastech, představil Mgr. Jan Kyselka, vedoucí oddělení ochrany přírody a krajiny SCHKO České středohoří. Dr. Kateřina Macháčová, vedoucí Oddělení ekosystémové výměny stopových plynů z Ústavu výzkumu globální změny AV ČR, prezentovala význam stromů pro zachytávání zatím méně často zkoumaných skleníkových plynů, jako jsou metan a oxid dusný. O současných výzkumných aktivitách FŽP UJEP v této oblasti hovořil její proděkan doc. Josef Trögl a Dr. Rohan Shetti. Následoval Dr. Jan Macháč z IEEP UJEP s přednáškou na téma ekonomického hodnocení ekosystémových služeb.

Součástí workshopu byla diskuse možného projektového záměru. „Jsem rád, že jsme se po dvouleté covidové pauze mohli s norskými kolegy konečně setkat osobně. Vzhledem k aktuálnosti diskutovaného tématu v obou zemích jsme se dohodli, že v nejbližší době podáme společný projekt,“ uzavřel Jiří Louda.

Fotografie k volnému užití: Čeští a norští odborníci na workshopu; archiv UJEP

#MyJsmeUJEP

#PribehUJEP

#UniverzitaSeveru

#NaSever

Mgr. Jana Kasaničová, tisková mluvčí

Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem
Pasteurova 1, 400 96 Ústí nad Labem
tel: +420 475 286 117
email: jana.kasanicova@ujep.cz
web: www.ujep.cz
MY JSME UJEP